

dmd Dom Marina Držića

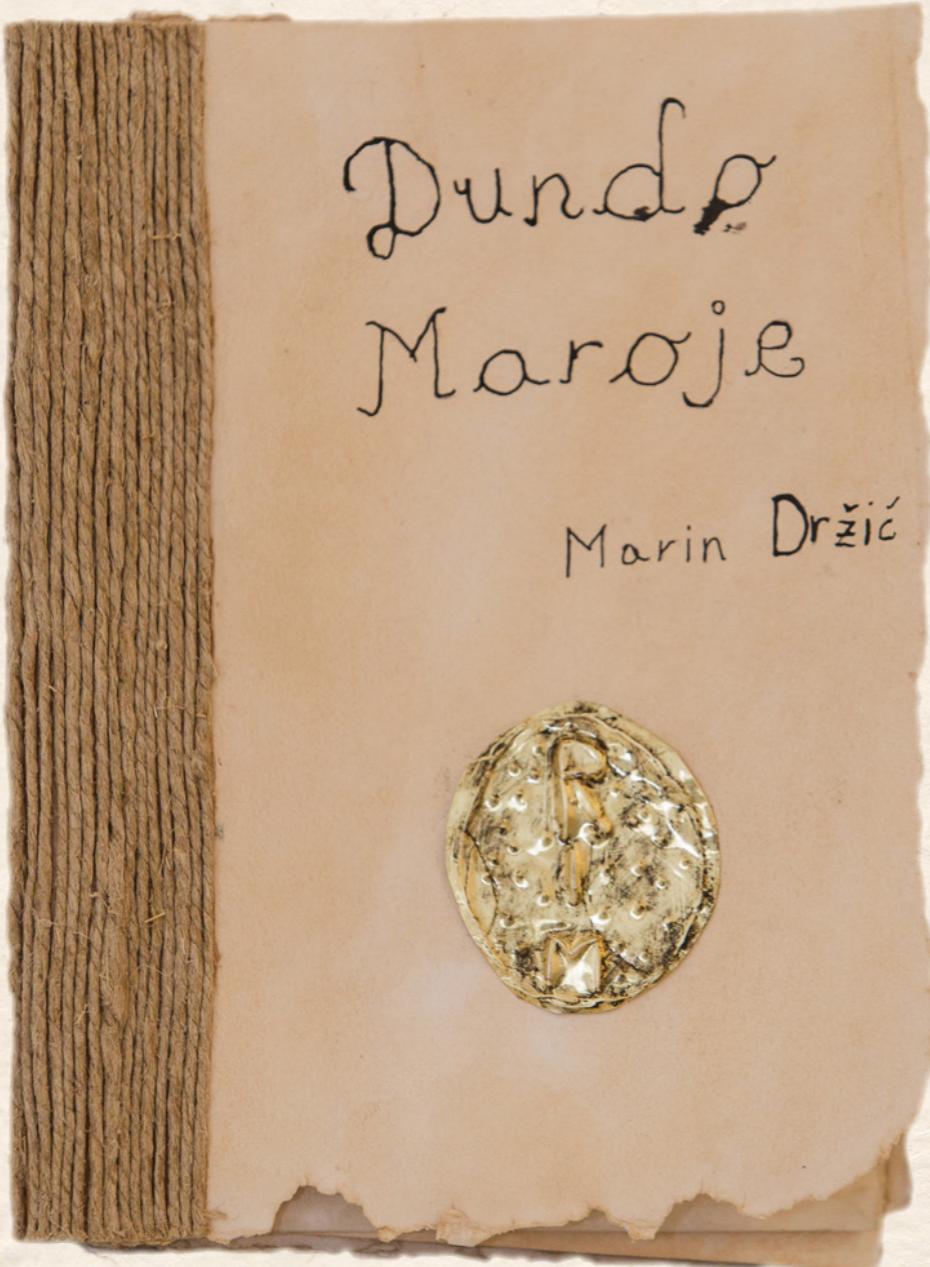
DRŽIĆEVI ČUVARI BAŠTINE

IZLOŽBA RADOVA DJECE POLAZNIKA LIKOVNE
RADIONICE DOMA MARINA DRŽIĆA

DRŽIĆEVI ČUVARI BAŠTINE

IZLOŽBA RADOVA DJECE POLAZNIKA LIKOVNE
RADIONICE DOMA MARINA DRŽIĆA

DOM MARINA DRŽIĆA, DUBROVNIK
28. 11. – 7. 12. 2020.

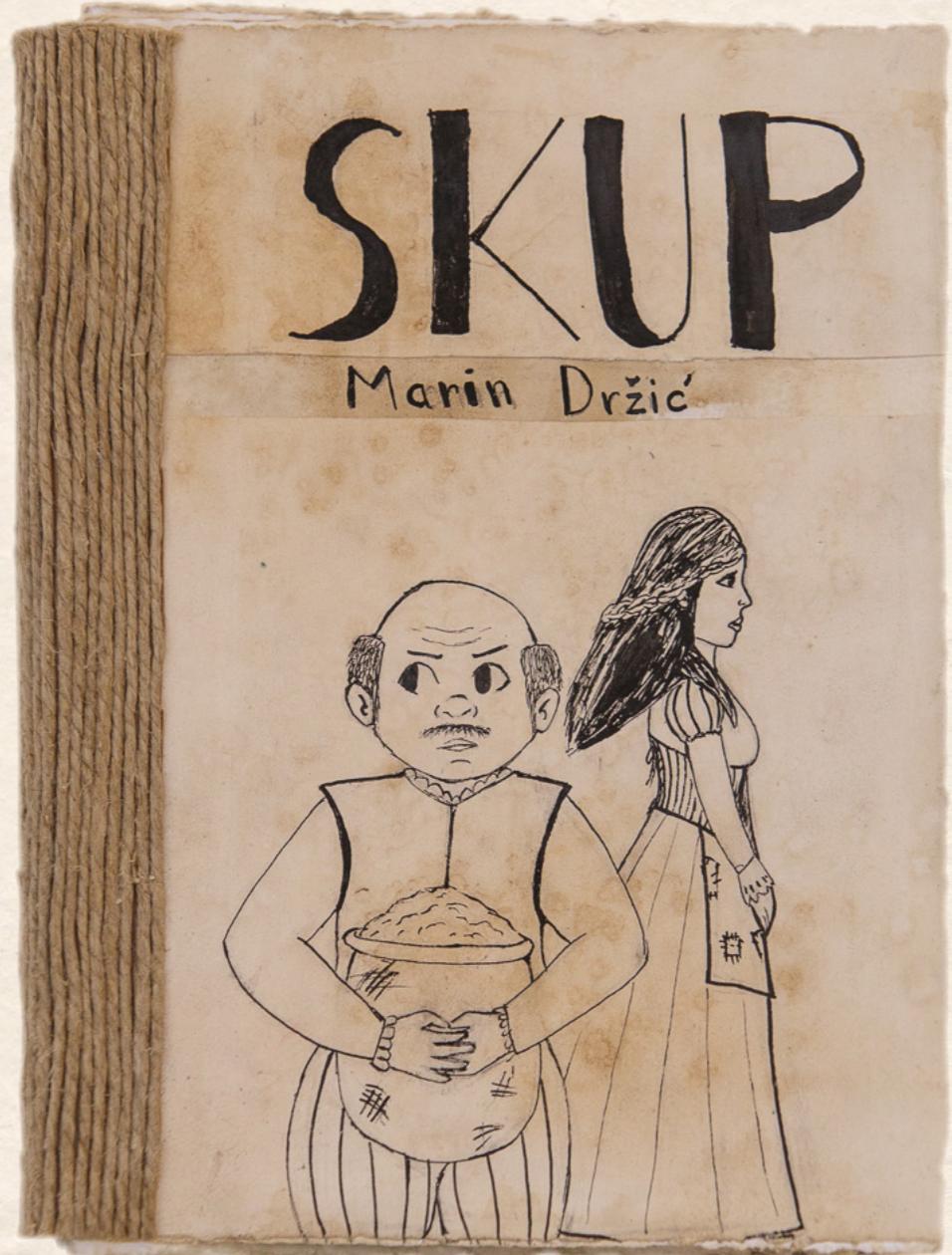

Marko Barać | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

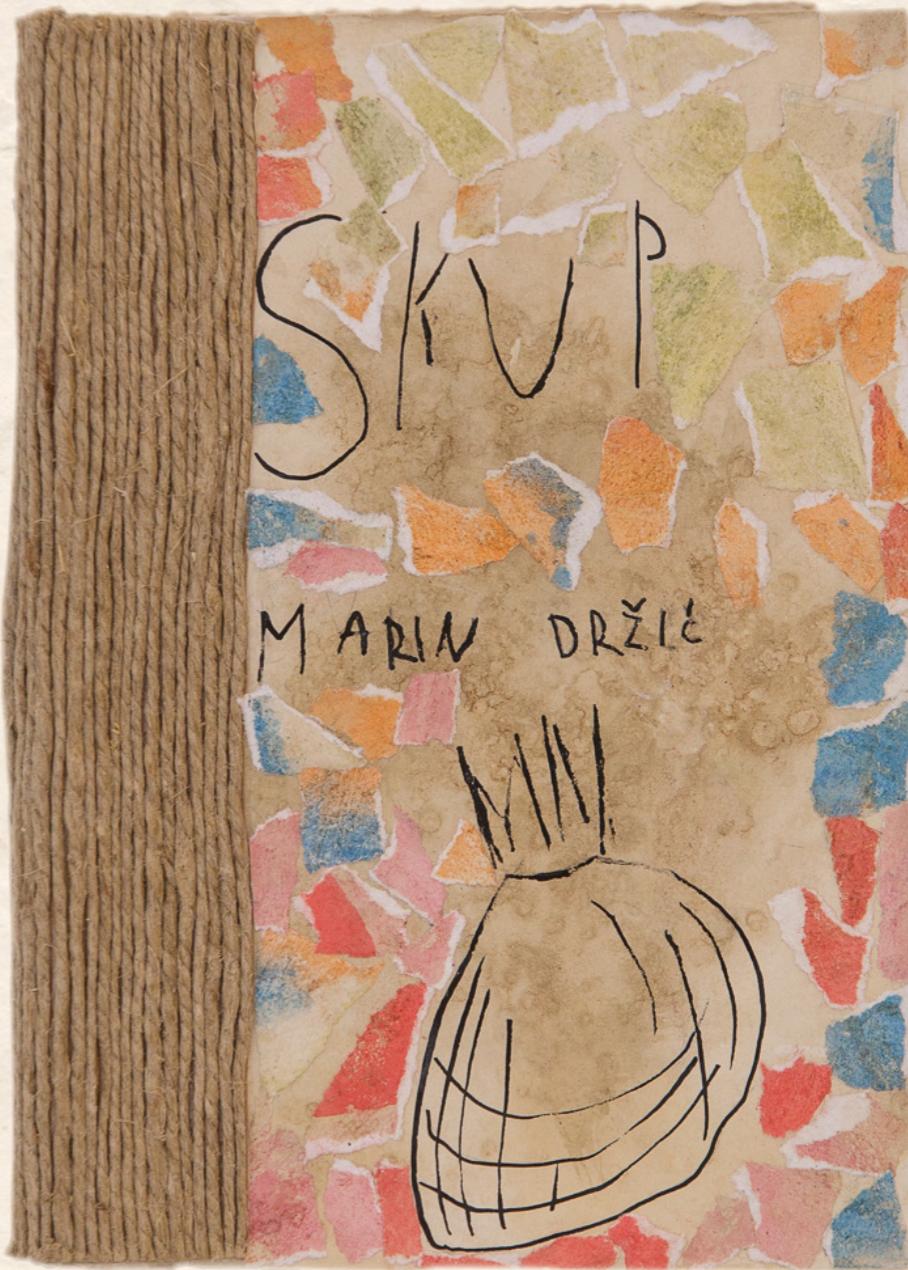
DRŽIĆEVI ČUVARI BAŠTINE

U današnje vrijeme raznih tiskovina i svakojakih ekrana i tipkovnica, vještina lijepoga pišanja rukom sve se više gubi. Zato je Dom Marina Držića ove jeseni oformio vlastiti mali „skriptorij“ u kojem su polaznici likovne radionice „Držićevo čuvanje baštine“ od 03.10. do 21.11. ručno izradivali knjige, ukrašavali ih raznim likovnim tehnikama i u njih rukom upisivali dijelove tekstova Marina Držića. Poticaj za to dala je činjenica da je većina njegovih djela sačuvana u rukopisnom obliku. Nije to ništa neobično, do sredine 15. stoljeća i izuma tiskarskog stroja, knjige su se u Europi umnožavale prepisivanjem. Bile su skupe i rijetke, jer su se ručnim prepisivanjem u skriptorijima zapravo proizvodili jedinstveni primjerici za jednoga kupca. Izrada knjiga odvijala se u nekoliko etapa: najprije se pripremala pisača podloga na kojoj su zatim pisari pisali tekst, a naslovi ili drugi istaknuti dijelovi teksta dodavali su se kasnije crvenom tintom. Nakon toga su iluminatori oslikavali i ukrašavali tekst, a potom se knjiga (kodeks) uvezivala i ukrašavale su se korice, pri čemu su često sudjelovali zlatari i draguljari. Takve knjige bili su unikati i nerijetko djela umjetničkog obrta.

Unikatne knjige imala je na umu voditeljica likovne radionice „Držićevo čuvanje baštine“, muzejska pedagoginja Doma Marina Držića i akademska slikarica Jasmina Runje. Zamislila je da svaki polaznik izabere jedno Držićevo djelo koje ga se najviše dojmilo, te njegovu tematiku tekstualnim i slikovnim izričajem prenese na papir i napravi vlastitu knjigu. Stoga je polaznicima najprije nastojala približiti Držićevo književnu ostavštinu prepričavajući im radnje njegovih drama. Samu izradu knjiga organizirala je kroz nekoliko faza. Najprije se papir pripremao za rad bojanjem crnim čajem i kavom te apliciranjem soli koja nagriza podlogu čime se dobio dojam patine i starine renesansnog doba. Tehnikom tuša

Tonka i Toma Bender | SKUP
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Toma Bender | SKUP
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Mara Cvjetković | GRIŽULA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

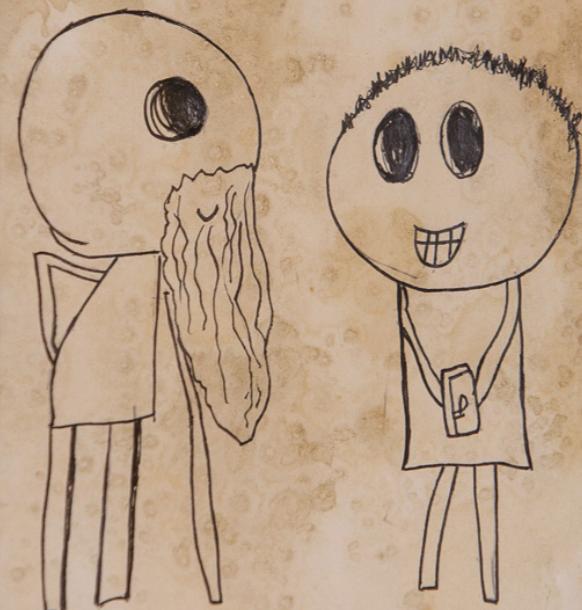
i pera polaznici su prepisivali odabrane dijelove iz knjiga čime su se okušali u pisarskom zanatu kojega je Marin Držić povremeno obavljao. Za pisanje su koristili guščja i metalna pera. Posao gravera upoznali su kroz utiskivanje crteža i različitih simbola grafitnim olovkama u aluminijsku foliju. Olovkom su crtali scene iz izabranog Držićevog djela koje su zatim premazivali štapićima od voska i bojali vodenim bojama pri čemu su dobili zanimljive efekte. Samoljepljivi kolaž zlatne boje poslužio je za imitaciju tehnike mozaika, vrlo rasprostranjene u renesansi. Polaznici su zlatne listiće lijepili na unaprijed određena mesta na papiru, stvarajući pritom imaginarni pejzaž. Poseban izazov je bilo osmišljavanje naslovne stranice djela tj. ilustracija izrađene knjižice, pri čemu je posebno došlo do izražaja kako našeg najvećeg komediografa "vide" i osjećaju djeca, čuvari njegove baštine. Na koncu su polaznici pripremljene papire bušili i povezivali jutrenom špagom, a knjižicu učvrstili koricama koje su radili lijepljenjem jutene špage na karton. Konačni proizvod radionice su autorski radovi polaznika inspirirani djelima Marina Držića, uobličeni u jedinstvene, ručno rađene knjige.

Danas se tiskane knjige mogu kupiti na svakom koraku, pristupačne su i jeftine, dok je u prošlosti tiskanje bilo skupo i ne uvijek dostupno. Istina, pojavom tiskarskog stroja moglo se proizvesti više primjeraka jednog djela pa su porasle naklade, a ušteda vremena i uloženih sredstava omogućila je tiskanje velikog broja različitih djela. Ipak, rukopisna knjiga proizvodila se i dalje, naročito u krajevima u kojima tiskarstvo nije bilo razvijeno. Tako je bilo i u Dubrovniku, koji je prvu tiskaru dobio pred kraj 18. stoljeća, pa je zadugo jedini način širenja književnih djela bilo prepisivanje. Ako je netko želio tiskati knjigu, odlazio je u veće Europske centre, najčešće u Veneciju. Napravio je to i Marin Držić 1551. godine kada je u Veneciji tiskao svoje dvije knjige: *Pjesni Marina Držića ujedno stavljene s mnozim drugim lijepim stvarmi i Tirenu*. Zahvaljujući tome, neka njegova djela sačuvala su se u cjelovitom obliku, dok su ostala, više ili manje okrnjena, preživjela u rukopisima. Najvažniji od njih je *Rešetarov rukopis*, nastao vjerojatno sredinom 16. st., ali nije jedini. U hrvatskim i svjetskim institucijama čuva se preko dvadeset rukopisa u kojima su prepisana neka Držićeva djela.

Marin Držić zacijelo je svojom rukom zapisivao pjesme i drame, onako kako ih je stvarao, ali njegovi izvorni rukopisi nisu se sačuvali. Prijatelji i štovatelji prepisivali su ih za vrijeme njegovog života, ali i nakon smrti, želeći ih umnožiti kako bi doprle do većeg broja čitatelja. Za neke rukopise se zna tko je prepisivač, za druge ne. No to i nije toliko važno, važnije

DUNDO MAROJE

MARIN DRŽIĆ

Klara Ficović | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Petra Jančić | GRIŽULA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Paola Jančić | TIRENA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

je da su pojedinci bili svjesni značenja djela Marina Držića i željeli su ih čitati i pohraniti u vlastitim bibliotekama. Nadamo se da će i polaznici likovne radionice „Držićevi čuvari baštine“ svoje knjige pohraniti na posebno mjesto u vlastitim kućnim bibliotekama. Ali najprije će njihovi radovi biti izloženi u Domu Marina Držića od 28.11. do 07.12. 2020., kada će se premjestiti u jedan od izloga na Stradunu, u sklopu Zimskog festivala i blagdan-skog ukrašavanja izloga, gdje će Dubrovčane i njihove goste podsjećati na važnost pisane riječi i književne ostavštine Marina Držića.

Valerija Jurjević

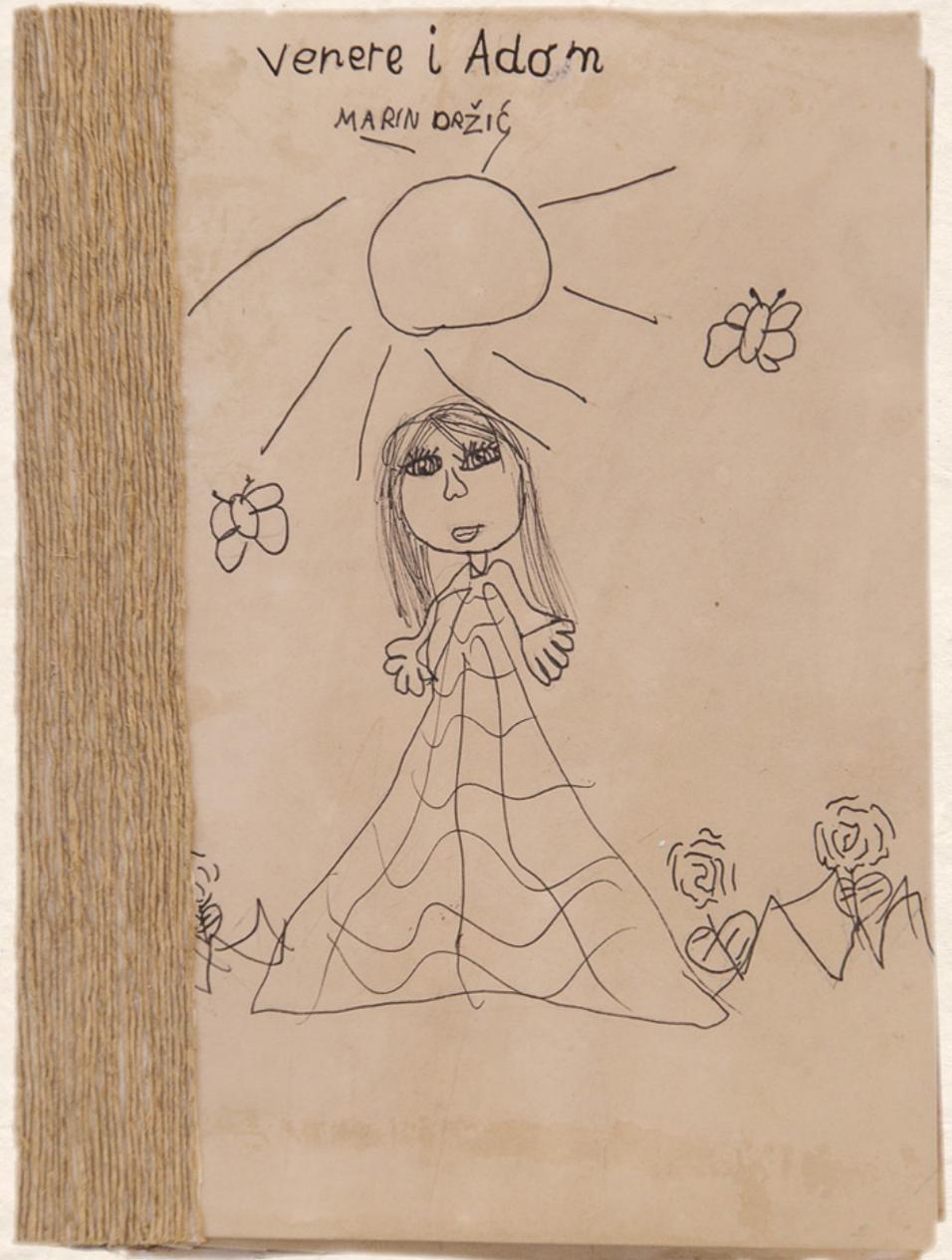
IZVORI:

Rukopis: *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020.
Pristupljeno 16. 11. 2020. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=53694>>.

Skriptorij: *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2020.
Pristupljeno 16. 11. 2020. <<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=56503>>.

Rukopisi: Digitalno izdanje Leksikona Marina Držića.
Pristupljeno 16. 11. 2020. <<https://leksikon.muzej-marindrzic.eu/rukopisi/>>

Tiskarstvo: Digitalno izdanje Leksikona Marina Držića.
Pristupljeno 16. 11. 2020. <<https://leksikon.muzej-marindrzic.eu/tiskarstvo/>>

Ana Kriste | VENERE I ADON
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Mara Kukavičić | TIRENA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Martin Mileta | TRIPČE DE UTOLČE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Ela Prkoča | NOVELA OD STANCA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Antonija Russo | VENERE I ADON
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Nikoleta Stanišić | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

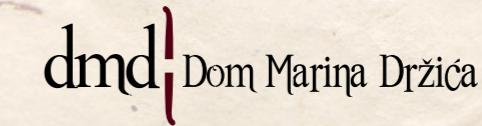
Matija Tomić | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Mia Vranješ | TIRENA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

POPIS IZLOŽENIH DJELA

1. Marko Barišić | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
2. Tonka i Toma Bender | SKUP
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
3. Toma Bender | SKUP
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
4. Mara Cvjetković | GRIŽULA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
5. Klara Ficović | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
6. Petra Jančić | GRIŽULA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
7. Paola Jančić | TIRENA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
8. Ana Kriste | VENERE I ADON
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
9. Mara Kukavičić | TIRENA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
10. Martin Mileta | TRIPČE DE UTOLČE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
11. Ela Prkoča | NOVELA OD STANCA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
12. Antonija Russo | VENERE I ADON
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
13. Nikoleta Stanišić | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
14. Matija Tomić | DUNDO MAROJE
kombinirana tehnika na papiru, 2020.
15. Mia Vranješ | TIRENA
kombinirana tehnika na papiru, 2020.

Široka ulica 7 | 20000 Dubrovnik | www.muzej-marindrzic.eu

Dom Marina Držića | dom_marina_drzica

Izdavač: Dom Marina Držića

Za izdavača: Nikša Matić

Koncepcija izložbe: Jasmina Runje

Mentorica likovne radionice: Jasmina Runje

Kustos izložbe i tekst kataloga: Valerija Jurjević

Postav izložbe: Jasmina Runje, Valerija Jurjević

Likovno oblikovanje: Nedim Meco - Mec dizajn Dubrovnik

Fotografije: Vedran Levi

Tehnička realizacija: Marita Dužević

Dubrovnik, studeni 2020.

